

„Czas“ wychodzi codziennie wieczór, wyjąwszy niedziele i dni świąteczne. Oddzielne Nra Czasu, o ile zapas starczy, w Krakowie po 10 c., we Lwowie lub z przesyłką pocztową 12 c. We Lwowie po 10 c. do nabycia w Biurze dzienników, ul. Karola Ludwika 1. 9.

Prenumerata wynosi:

	na cały rok	na kwartał	na 1 miesiąc
W miejscu	20 złr.	5 złr.	1 złr. 80 ct.
Pocztą w państwie austriackim	24 złr.	6 złr.	2 złr. 50 ct.
niemieckim	28 złr.	7 złr.	3 złr.
do Włoch, Francji, Anglii, Belgii, Szwajcarii, Turcji i innych państw, należących do związku pocztowego	32 złr.	8 złr.	3 złr.

Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1-go do ostatniego dnia w miesiącu. Listy z pieniędzmi i przekazy pieniężne na prenumeratę i ogłoszenia uprasza się nadsyłać franco do Administracji Czasu w Krakowie. — Listy reklamacyjne nieopłacone nie podlegają opłacie pocztowej. Listów niefrankowanych nie przyjmuje się. Reklamistów nadsyłających nie zwraca się.

CZAS

Kraków 21 czerwca.

Z wysokości Stolicy świętej padły słowa doniosłego dla nas znaczenia. Namiestnik Chrystusowy, którego głęboka mądrość wskazuje społeczeństwu nowe drogi i który ręką prowadzącą przez Boga kieruje rządem duchowym narodów, przemówił do nas głosem pełnym prostoty i wzniosłości, tak samo, jak niegdyś przemawiał do nas jego poprzednik, naszego narodu obrońca szlachetny i gorący. Wyrazy, które Leon XIII udzielił apostołskiemu błogosławieństwu alumnów kolegium polskiego w Rzymie, wzmocniły w społeczeństwie polskim tradycję dla Kościoła wierność i uległość, rozgłoszono odbijając się w nim echem. Katolicka Polska prajmniej z wdzięcznością i z zapalem; pochłubi się nim przed światem, jako świadectwem, że swój naródowi i katolicki sztafard wznosił tak czysty jak dawniej i że te same na nim co dawniej wypisane są hasła.

Błogosławieństwo papieskie spłynęło nie tylko na głowy tej nielicznej drużyny młodzieńców, którzy Bogu poświęcając życie, przygotowują się w Rzymie do trudnej i pięknej działalności kapłańskiej, do pracy nad duchowym zmartwychwstaniem narodu. To błogosławieństwo spływa właśnie na ten cały naród, o którym Ojciec św. mówił z taką życzliwością i dobrocią, z taką pieczołowitością i ukochaniem. Pierwszy raz odezwał się do Polski Leon XIII tak, jak to uczynił teraz, ale słów tych zwiastunów oddawa były już czyn. Doświadczaliśmy już wielokrotnie ich dobrodziejstw. Zdobył Kościół pod zaborami pruskim i rosyjskim, obsadzając opustoszone stolice biskupich, nominacja X. Arcybiskupa Stawieckiego, regulowanie niemiernych duszpasterskich stosunków na obu tych terytoriach, na których Kościół bronić się musi przed eksterminacyjną walką, wszystko to zdobywane z wielkim trudem i poświęceniem, mówiło nam o dbałości i stanowczości, z jaką Papież czuwał nad dobrem interesów duchowych Polski.

Zna doskonale Ojciec święty nasze potrzeby i nasze niedole. Gdybyśmy wszyscy tego od dawna nie byli pewni, przekonaby nas ostatecznie musiał to, co mówił błogosławieństwem alumnów. Trudne położenie duchowieństwa i narodu pojmując, ubolewając nad nim gorąco; wie, że „wolność niesienia pomocy duchownej jest bardzo ograniczoną przez tych właśnie, którzyby raczej powinni wspierać kapłanów w ich świętej gorliwości“, wie, że „kapłani polscy za swą chwalebą gorliwość muszą ponosić prześladowania i kary.“ Są to wspólne ciosy narodu i Kościoła. Cierpi nad tem najwyższy kierownik katolickiego świata i odczuwa nasze narodowe cierpienia wielkim swym sercem i głębokim humanitarnym umysłem, który na te dzieł współczesnych jaśnieje tak wspaniale. Obiecuje nam Leon XIII, że w Stolicy Apostolskiej, o ile to tylko będzie możliwe ze względu na siły i środki Kościoła, czy też na jego istotne do-

bro, zawsze znajdziemy opiekę i obronę; dodaje otuchy do wytrwania w ciężkich chwilach, przyrzekając, że im większe będą trudności i cierpienia, tem większą u Głowy Kościoła napotkamy miłość i troskliwość.

Z ufnością wielką i pewną wyraził Ojciec święty przekonanie, że Polska Kościołowi jest wierna i że cały jej lud przy katolickiej wierze silnie stoi. Z zaufania tego możemy się szczerzyć. Z dumą bowiem możemy istotnie stwierdzić, że nie tylko tradycjami przeszłości, lecz także teraźniejszością należymy do najbardziej katolickich narodów świata i że prądy, przynoszące z sobą zarazem niewiary i negacyi, i u nas wprawdzie smutne spustoszenia czyniły, ale że chwilę przesilenia przeszliśmy prędko i wyszliśmy z niej nienaruszeni. Z podniesionem czołem musimy przyznać, że owa wierność Kościołowi wypisana jest przedewszystkiem na narodowym programie i że niema stronnictwa, któreby chciało być narodowem, a odważyło się odrzucić ze sztafardu hasło katolicyzmu. Bez tego hasła odrzuconego zostało przez lud, głęboko i szczerze przejęty wiarą przekazaną przez ojców, którzy odnosili zwycięstwa wśród dźwięków pieśni „Bogarodzica“. Jest wśród szerokich warstw polskiej ludności ten z polskim sumieniem i z polskim przyrodoznym rozsądkiem zrosły zmysł i to zakorzenione poczucie, że gdyby Polska rzeczywiście „kiedykolwiek Boga i Kościół opuściła, Bóg rzekłby: *Derelinguamus eam!*“

Przypomniał nam to teraz głos Chrystusowego Namiestnika, głos proroczy i wielki, którego słuchamy z pokorą i radością. Przepowiada on nam bowiem zarazem, że cierpienia nasze Bóg policy, upewnia, że nie powinniśmy się obawiać o przyszłość, „która stracona być nie może“, ufa nareszcie, że „dzięki łasce bożej, wytrwamy i odniesiemy tryumf.“ Oto otucha, jaką nam daje Głowa katolickiego Kościoła wraz z błogosławieństwem na tę daleką przyszłość, która idealnym światłem opromieniać nam będzie trudną i krwawą dzisiejszą drogę. W każdym zgłębieniu, w każdym upadku na duchu, po każdej klęsce, których przeszliśmy już tyle, powtarzać się nam odtąd będą natchnione i błogosławione słowa Papieża Leona XIII: „Mówię wam, że nie zginiecie.“

Przegląd polityczny.

Książę Bismarck przybył do Wiednia, witany owoacyjnie przez pewną część ludności. Okrzyki: „Niech żyje Schönerer!“ i „Przec z żydami!“ łazęły się z okrzykami na cześć byłego kanclerza Niemiec; już ten sam fakt świadczy, że żywi, które reprezentowały Wiedeń w niedzielnych demonstracjach i które stawały energicznie a nawet krwawo opór władzy bezpieczeństwa, do tej reprezentacji prawa nie miały. Prasa wiedeńska zachowuje się wobec księcia z szacunkiem, nakazany przez prawa gościnności i zastręgi jednego z największych mężów stanu, jakich wydał naród niemiecki, ale jest pewien widoczny chłód

czy to w artykułach powitalnych, czy w sprawozdaniach o przyjęciu. Książę Bismarck przewidział to z góry i chciał temu odrazu zapobiedz, wypowiadając zaraz u wjazdu w granice Austrii polityczną mowę, która miała na celu naprawić przykre wrażenie artykułów *Hamburger Nachrichten*. Cel istotnie częściowo został osiągnięty, bo większość dzienników z uznaniem podnosi tę mowę, wypowiedzianą na dworcu w Dziezynie, przychylnie i sympatycznie dodając do niej komentarze.

Mowa ta w dosłownym tekście według depesz dzienników wiedeńskich brzmi jak następuje: „Cieszę się z całego serca i dziękuję wam bardzo, że tu na granicy Austrii tak gorące znalazłem przyjęcie. Było zawsze moim dążeniem, ażeby z tem ściśle sprzymierzonym państwem pielęgnować jak najprzyjaźniejsze stosunki i cieszyć się, że syn mój przez małżeństwo swoje w stosunkach prywatnych tę samą drogę wybiera, po której ja kroczę w polityce. Przyjaźń ze spokrewnionem i historycznie związanym państwem sąsiednim, z którym na długiej granicy się spotykamy, będzie wywierała także nadal wpływ na obustronne stosunki; spodziewam się, że te stosunki dalej się rozwijają i że wy wszyscy na całą wieczność pozostaniecie naszymi przyjaciółmi, albo przynajmniej tak długo, jak długo my tu obecni na tym świecie, żyć i działać będziemy. (Burzliwe oklaski). Przysięgam, jak długo ja żyję, nie narażę na zgubę dzieła, które oświadczenie nie bez trudu przeprowadziłem w Wiedniu 1879 roku.“ Podobno mówiąc te słowa, książę był tak wzruszony, że łzy spływały mu po policzkach.

Sprawa pojednania księcia Bismarcka z cesarzem Wilhelmem ciągle jeszcze stanowi ożywy przedmiot dyskusji wśród tych zwłaszcza niemieckich dzienników, które uchodzą za organa księcia. Wrażenie sprawiają oświadczenia księcia, poczynione w drodze do Wiednia, na anhalckim dworcu w Berlinie i w Dreźnie, że nigdy już publicznego urzędu nie przyjmie. Równocześnie baron Stumm oświadczył publicznie, że nie prawdą jest, jakoby cesarz kiedykolwiek wobec niego uchylił uwagę, iż potępia rzucanie się na Bismarcka przez pewne dzienniki. Pomimo tego jednak *Westdeutsche Allg. Ztg.*, która pierwsza puściła pogłoski o projekcie pojednania, czyni w dalszym ciągu przypuszczenia, że pojednanie nie jest niemożliwe, byłoby cesarz sam pierwszy do księcia rękę wyciągnął. *Hamburger Nachrichten* także uporczywie sądzi, że nadejdzie czas, w którym cesarz wypuści Bismarcka z nielaski.

John Morley wypowiedział w Newcastle w sobotę wielką mowę polityczną, w której oświadczył, że homerle dla Irlandy polegałoby na wydaniu ustawy irlandzkiej dla spraw czysto irlandzkich pod kontrolą parlamentu wielko-brytańskiego. Całkowity plan homerle mógłby dopiero być przedłożony jako wynik narad gabinetu liberalnego. — Gladstone wystąpił ma niebawem z obszernym manifestem wyborczym i przygotowuje się do szeregu mów, jakie ma wypowiedzieć w Midlothian. Znać jednak w jego mowach i wytypieniach już pewną niezręczność starości. Mowa w Clapham, o której doniosła wczorajsza depesza, nie uczyniła takiego wrażenia, jakie uczyniła miała. Odpowiedź zaś, jaką dał niedawno deputacji londyńskiej rady cełowej w sprawie postulatu ośmiodziesięciu dni pracy, wywołała wśród warstw robotniczych wielkie niezadowolenie i z pewnością nie pomoże liberalnym do powodzenia przy wyborach. Mało także pomyślnie dla widoków stronnictwa liberalnego jest stanowisko irlandzkich narodowców, ich spory wewnętrzne i ich wrocie dla Gladstone'a i dla jego programu usposobienie.

Belgijska rada ministrów odbyła w sobotę posiedzenie pod przewodnictwem prezydenta gabinetu Beernaerta, uchwalając, że nowe Izby zwołane zostaną w czasie między 12 a 19 lipca. Co

się tyczy głównej zmiany w składzie ministerstwa, t. j. zamianowania nowego ministra spraw zagranicznych, to nie powzięto jeszcze w tej mierze decyzji, która zapadnie prawdopodobnie na przyszłym środowym posiedzeniu rady gabinetu. — Organ belgijski *Courrier du Congo* otrzymał przedwczoraj z terytoriów państwa tego doniesienia o dalszym przebiegu walk, jakie stacza kolonialna armia z bandami arabskich rabusiów, polujących na niewolników w dystryktach rzeki Lundy. Oddział, złożony z kilkuset żołnierzy pod dowództwem poruczników ks. Croy i Michaux, pobił na głowę liczne zastępy Arabów i uwolnił przeszło 300 pojmanych w niewolę krajowców.

Jeden z najciekawszych strejków z lat ostatnich — a było ich tyle — rozpoczął się przed kilku dniami w Paryżu. Robotnicy mechanicy kolei żelaznej do Belleville zaprzestali pracować wskutek uchwały swego syndykatu. Interes całej sprawy leży w tem, że celem strejku nie jest wyjątkowo ani podwyższenie płacy, ani skrócenie dnia roboczego, ale opanowanie całego przedsiębiorstwa. Robotnicy-mechanicy (a więc nie łatwo ich zastąpić) chcą poprostu uczynić przedsiębiorstwo niemożliwym eksploataowanie linii i utrzymywanie na niej ruchu, a do czego zdążają na tej drodze, to wynika z uchwały, którą w d. 13 b. m. powziął syndykat. „Skoro przedsiębiorstwo nie jest w stanie dotrzymać swych zobowiązań, przeto żądamy od Rady municypalnej, aby orzekła utratę przywileju przedsiębiorstwa, a zarząd kolei żelaznej powierzyła nam. Obowiązujemy się równocześnie, iż w naszym zarządzie kolej funkcjonować będzie należycie.“ — Znając żywioły, tworzące większość w paryskiej Radzie municypalnej, można przypuszczać, że ta eksproyacja przedsiębiorstwa na rzecz robotników się uda. Jeśli tak, to będziemy mieli do czynienia z faktem, którego doniosłość ujemna sięgnie daleko poza granice Paryża i może fatalnie oddziaływać także w innych, analogicznych stosunkach. Przeciwnemu samemu zarządowi robotniczemu, jeśli tylko będzie sumienny i energiczny, nie zarzucić nie można. Ale sposób wybrany dla dojścia do tego celu, wyznacza z przedsiębiorstwa ludzi, którzy je stworzyli własnym kapitałem, a oddanie kolei ludzom, którzy łatwym sposobem przychodzą do gotowego — ta kukulcza metoda jest nie tylko w sprawach społecznych niebezpieczna, ale w wysokim stopniu niemoralna. Robotnicy w popieraniu swych aspiracji zawsze i silnie kładą nacisk na niemoralność społeczno-gospodarczą, na niemoralność stosunków, który prawidłowo łączy przedsiębiorcę z robotnikami, jeśli sami wejść na tę samą drogę, niech się przygotują na utratę sympatii, które im towarzyszyły w walce o socjalną emancypację.

Rada państwa.

Komisyja walutowa Izby poselskiej obradowała wczoraj nad artykułem piątym ustawy monetarnej. Dep. Elm wniósł, aby na monetach złotych był umieszczony następujący napis: „*Franciscus Josephus I. D. G. Austriae Imperator, Hungariae, Bohemiae, Galicie, Lodomeriae, Illyriae Rex*...“ lub ewentualnie wniósł, aby napisy brzmiały: „*Franciscus Josephus I. D. G. Imperator Austriae, Rex Bohemiae, Galicie et Apostolicus Rex Hungariae*.“ Projekt rządowy proponuje zaś napis: „*Franciscus Josephus I. D. G. Imperator et Rex*.“ Mimo to minister Steinbach w zasadzie nie sprzeciwia się drugiemu ewentualnemu wnioskowi Elma.

Dep. Borcicz żąda, aby w napisie umieszczono była nazwa Kroczy. Dep. Czesim Lang broni wniosek Elma i domaga się, aby na monetach uwidocznione były herby poszczególnych królestw i krajów. Dep. Bareuther oświadcza, iż zna tylko au-

stryackie prawo państwowe, a temu odpowiada napis: *imperator et rex*.

Dep. Piniński sądzi, iż ewentualny wniosek Elma odpowiada bardziej autonomii krajów i historycznemu rozwojowi państwa.

Przemawiali jeszcze pp.: Schaup, Kramarz, Kaizl, Elm, Pez, Heileberg, Rutowski i Treninels, poczem przystąpiono do głosowania.

Pierwszy wniosek Elma odrzucono 5 głosami przeciw 31, zaś ewentualny jego wniosek przyjęto 21 głosami przeciw 18. Umieszczenie słowa „Illyria“ uchwalono w myśl wniosku Elma-Borcicza 20 głosami przeciw 18, wniosek zaś Borcicza o przyjęcie słowa „Kroacia“ odrzucono wszystkimi przeciw 7 głosom. Tym samym stosunkiem głosów odrzucono wniosek Langa.

Komisyja uchwaliła następnie o malem poprawkami art. VI (zoboczenie od wagi surowej), artykuł VII (ciężar 20 i 10 koronówek) i art. VIII (wybijanie monet złotych na rachunek państwa i na rachunek prywatny).

Następne posiedzenie odbędzie się dziś o godzinie 7 wieczorem.

Trzeci kongres socjalistów austriackich.

II.

Po referacie Dra Adlera, Dr Tigrin z Bukaresztu powitał członków kongresu w imieniu socjalistycznej rumuńskiej partii robotniczej w dłuższym francuskim przemówieniu. Następnie delegaci poszczególnych prowincji określali swoje stanowisko wobec programu. Pp. Schmid i Richter w imieniu robotników morawskich i śląskich oświadczają, że solidaryzują się z zasadami, wyłożonymi przez Adlera i pragną, aby program obejmował także jeszcze zupełne polityczne równoprawienie kobiet. P. Gans z Gracu, który przemawiał w imieniu delegatów z krajów alpejskich, powiedział: „My wzrosliśmy przy taktyce dotychczasowej stronnictwa; musimy się jaknajbardziej stanowczo zastrzec przeciwko taktyce opozycji, jakkolwiek się ona nazywa, anarchoistyczna czy niezależna, a to dlatego, że nie myślimy pozwolić, aby nasz ruch był przytłumiony i aby nasi najlepsi towarzysze guili po więzieniach.“

Podobnie delegaci niemiecko-czescy oświadczyli, że nie zgadzają się z opozycyjnym programem. Z opozycyjnych mówców przedewszystkiem p. Dolej z Wiednia krytykował taktykę partii, która nie wciąga do ruchu warstw najniższych, jest wadliwa i niezdarna. Mowca projektuje rezolucję, według której „ponieważ obecna taktyka austriackiej socjalnej demokracji nie odpowiada zasadom Karla Marxa i musi pociągnąć za sobą rozprężenie, należy dążyć do dalszego kształtowania organizacji partyjnej mniej w politycznym, bardziej zaś w ekonomicznym zakresie.“ P. Reumann żąda rozmaitych zmian w programie i wyraził, podobnie jak poprzedni mowca, ubolewanie, iż austriacka socjalna demokracja porzuca stanowisko Marxa. Opozycja stoi na radykalnym stanowisku, jakkolwiek zastrzega się przed zarzutami mianowicie anarchoizmu. Mowca sądzi, że prawo wyborcze raczej szkodzi socjalizmowi, aniżeli mu pomaga i odczytuje na koniec obszerną deklarację, w której między innymi czyni uwagę, iż cel socjalistów polega na zniesieniu społecznych różnic klasowych, własności prywatnej i systemu państwa.

Właściwa opozycja, grupa istotna „niezależnych socjalistów“ nie brała korporacyjnie udziału w kongresie, obradując równocześnie gdzieś indziej. Reprezentowali ją na kongresie tylko trzej delegaci, w imieniu których zabrał głos p. Gebauer z Wiednia. Mowca oświadczył, że „niezależni“ nie uprawiają opozycji, lecz jedynie wewnątrz partii chcą działać samodzielnie. Stoją oni także na gruncie hajnfeldzkiego programu; pragną jednak, aby punkt ciężkości padł na ekonomiczne, a nie na polity-

NAJMŁODSI.

(74) POWIEŚĆ
przez Adama Krechowickiego.

Część druga.

(Ciąg dalszy).

V.

Ainsi va le monde! powiedziała Irena. Wyrażenie to w szczególny sposób utkwiło w pamięci Oli. Z brzmieniem sztywnego jej głosu, wymawiającego te słowa, obudziła się nazajutrz, znużona, chora, siedząca na ziemi, z głową opartą o krawędź łóżka; obudziła się, gdy pierwsze światło ranne przedarły się przez zasłony okien do wnętrza pokoju i pierwszy światek pataczał w parku Monceaux dał się słyszeć wśród ciszy. Nie sam frazes, który wiele już razy obit się o jej uszy, ale ton, z jakim był wymówiony, tak podziałał na nią. Czego słowa nie wyrażały zupełnie, to dopowiadał ruch, błysk oczu, uśmiech niemal cyniczny. Było to zaprzeczenie wszystkiemu, w co Ola dotychczas wierzyła; wszelkim zasadom, wszelkiej uczciwości ludzkiej. I to wszystko mówiła istota, do której uśmiechało się życie wszystkich barwami tęczy, której tak zdawało się łatwo być dobrą, której los dał, co tylko dał mógł, aby jej oszczędzić walk i pokuszeń. A jednak ta kobieta odrzucała i deptała to wszystko. I żaliła się, że niema wolnego wyboru, że droga prosta, równa iść nie zdola, bo nie zna i znać nie chce ograniczeń żadnych, ani żadnych poświęceń, bo pragnie żyć tak, jak inni, jak cały świat, ten świat, żyjących chwilą i blichtrzem, chociażby życie takie było występkiem!

Ainsi va le monde! On depce wszystkie zasa-

dy, uraga cnocie, nie uznaje świętości. Kto zaś chce w tym świecie zająć jakiegokolwiek stanowisko, musi czynić jak większość, pod grozą sztywności i zapomnienia.

To kłamstwo! — wydobywał się jakiś głos z głębi duszy Oli — tak mówią tylko niedołężni i słabi, których prak odnosi, którzy nie umieją walczyć.

— Ja chcę walczyć! — szepnęła Ola. — Żyłam dotychczas zamknięta w sobie, zamurowana w tym pałacu, jak w klasztorze, nieświadoma mego ruchu, który wre w koło mnie. Od dzisiaj stanę się na prawdę samodzielną, spojrzę w oczy temu światu, którym mi groziła jak dziecku straszylem, a zobaczmy!

Wzmocniona tem postanowieniem, doczekawszy się południowej godziny, poszła do pokoju pani de Larjeac.

Zdziwiła się mocno pani Stefania, ujrawszy o niezwykłej porze wchodzącą Olę. Wybierała się w tej chwili do miasta. Powóz już czekał przed pałacem.

— Przepraszam cię, moje dziecko — rzekła — ale teraz ani momentu do stracenia nie mam. Namiestniat wyjeżdżać muszę, przyrzekłam księżnie de Sarthes.

— Przebaczy pani — przerwała Ola — czasu nie zabiorę długo, kilka słów wystarczy.

Głos stanowczy, poważny a zimny, jakim te słowa były wymówione, zastanowił panią Stefanię. Podniosła głowę i spojrzała na Olę, która stała przed nią, widocznie wzruszona; twarz jej miała wyraz niezwykły.

— Przysiałam — mówiła Ola spokojnie, ale zawsze stanowczo — przysiałam podziękować pani za wszystkie wyświadczone mi dobrodziejstwa, za jej dobroć dla mnie niewzruszoną, za jej prawdziwie macierzyńską opiekę. Dom pani dziś jeszcze, natychmiast, opuścić muszę.

Pani de Larjeac omal nie krzyknęła. Otworzyła usta i z niezmiernym podziwem patrzyła na nią,

— Co? co? — wyjąkała po chwili. — Zdało się jej, że źle słyszy.

— Opuścić mój dom? — powtórzyła — dlaczego? z jakiego powodu?

Kapelus, który trzymała już w ręce, wypadł na ziemię. Hrabina usiadła w fotelu sztywnie, ze zdumieniem patrząc na Olę.

Ola pochyliła się do jej kolan i ujęła za rękę.

— Droga pani — mówiła z cicha, pieszczotliwie — chciałam, aby pani wiedziała, co się w mem sercu dzieje, ile tam jest szczerzej wdzięczności i przywiązania do ciebie. Ale dłużej tu zostać nie mogę, nie powinienam.

W pogodnym życiu pani de Larjeac te słowa Oli były niemyślnym ciosiem. Przywiązała się ona serdecznie do sieroty, a spodziewała się doczekać tryumfów ze swej wychowawcy. Nazywała ją zupełnie szczerze ozdoba swoich salonów i śmiejąc się, mówiła czasem, że pragnie być impresarym, który tę gwiazdę wprowadzi na horyzont sztuki. Obecność Oli i jej niepospolity talent rozpraszały niejako i urozmaicały jednostajność światowego życia w pałacu; jednostajność, która żywą z usposobienia panią Stefanię nieraz nużyła.

Z coraz większym przeto przerażeniem słuchała słów Oli, która, przysiadłszy u jej kolan, patrzyła na nią z czułością swemi głębokimi, ciemnymi oczyma i mówiła głosem rzewnym, słodkim.

— Nie mogę zostać — nie powinienam!

Pani de Larjeac pójść tego nie mogła.

— Dlaczego? co się stało? — pytała niespokojnie, nerwowo.

Ola chwilę milczała.

— Pragnęłabym — rzekła po chwili — abyś mi pani raczyła na słowo uwierzyć, nie pytając o wyraźne powody. Zna mnie pani dość dobrze, aby wiedzieć, że nie ulegam kaprysom, przynajmniej dotychczas im nie ulegałam.

— Ależ to chyba kaprys! — zawołała pani Stefania — którą tak długie omawiania rozdra-

żniać zaczęły, przecie że ci u nas nie było. I cóż poczniesz sama? bez opieki?

Ola podniosła się i śmiało spojrzała przed siebie.

— Oddawna — rzekła stanowczo — pragnęłam rozpocząć sceniczną pracę. Przez zbyteczną może dobroć dla mnie, pani spocziwałaś się temu, chciałaś zapewne, aby te początki były odrazu świetne; ja świętości odrazu nie mogę wymagać.

Jeżeli talent mam prawdziwy, wybieje się on chociażby z podrzędnego stanowiska. Ale pracę znać mogę i tej środków, aby żyć. Zresztą, dzięki opiekuncie me, panie Malickiej, posiadam mały kapitał, który znów, dzięki tobie pani, urobił dziś znaczenie, bom go nadwzględę i korzystam z niego przez lat tyle nie potrzebowała. To na pierwszy początek wystarczy. Wyniosłszy się ztąd...

Pani de Larjeac w ręce klasnęła.

— Ależ ja na to nigdy, nigdy nie pozwolę! — przerwała. — To sensu niema. Młoda, piękna kobieta sama jedna w Paryżu, to niepodobna!

Na usta Oli wybiegł uśmiech smutny.

— To jednak — odrzekła — stać się musi, to moje nieodwołalne postanowienie...

Hrabina porwała się z miejsca. Stanowczość Oli oburzyła ją do żywego. W słowach dość ostrych, które jej podrażniło uczucie i żywość usposobienia dyktowały, zaczęła czynić Oli wymówki, pomawiając ją o dziwactwo, kaprysy, nawet o niezdolność do samostanowienia...

Ola stała, nie mówiąc nic, nie odpowiadając ani słowem. Gwałtowność, z jaką mówiła pani Stefania, umacniała ją tylko w postanowieniu, wymówki bolały i rozdrażniały, ale poczucie obowiązku względem osoby, która tyle jej dawała dowodów przywiązania i dobroci, zamykało usta i nie dozwalało wybuchnąć odpowiedzią na czynione zarzuty.

Wkrótce jednak gniew pani Stefanii słabnął poczęt. Spojrzała parę razy na milczącą Olę i rzewność przeniknęła dobre jej serce.

— Ależ to chyba kaprys! — zawołała pani Stefania — którą tak długie omawiania rozdra-

żniać zaczęły, przecie że ci u nas nie było. I cóż poczniesz sama? bez opieki?

Ola podniosła się i śmiało spojrzała przed siebie.

— Oddawna — rzekła stanowczo — pragnęłam rozpocząć sceniczną pracę. Przez zbyteczną może dobroć dla mnie, pani spocziwałaś się temu, chciałaś zapewne, aby te początki były odrazu świetne; ja świętości odrazu nie mogę wymagać.

Jeżeli talent mam prawdziwy, wybieje się on chociażby z podrzędnego stanowiska. Ale pracę znać mogę i tej środków, aby żyć. Zresztą, dzięki opiekuncie me, panie Malickiej, posiadam mały kapitał, który znów, dzięki tobie pani, urobił dziś znaczenie, bom go nadwzględę i korzystam z niego przez lat tyle nie potrzebowała. To na pierwszy początek wystarczy. Wyniosłszy się ztąd...

Pani de Larjeac w ręce klasnęła.

— Ależ ja na to nigdy, nigdy nie pozwolę! — przerwała. — To sensu niema. Młoda, piękna kobieta sama jedna w Paryżu, to niepodobna!

Na usta Oli wybiegł uśmiech smutny.

— To jednak — odrzekła — stać się musi, to moje nieodwołalne postanowienie...

Hrabina porwała się z miejsca. Stanowczość Oli oburzyła ją do żywego. W słowach dość ostrych, które jej podrażniło uczucie i żywość usposobienia dyktowały, zaczęła czynić Oli wymówki, pomawiając ją o dziwactwo, kaprysy, nawet o niezdolność do samostanowienia...

Ola stała, nie mówiąc nic, nie odpowiadając ani słowem. Gwałtowność, z jaką mówiła pani Stefania, umacniała ją tylko w postanowieniu, wymówki bolały i rozdrażniały, ale poczucie obowiązku względem osoby, która tyle jej dawała dowodów przywiązania i dobroci, zamykało usta i nie dozwalało wybuchnąć odpowiedzią na czynione zarzuty.

Wkrótce jednak gniew pani Stefanii słabnął poczęt. Spojrzała parę razy na milczącą Olę i rzewność przeniknęła dobre jej serce.

— Ależ to chyba kaprys! — zawołała pani Stefania — którą tak długie omawiania rozdra-

— Co tobie jest, biedne dziecko? — przemówiła.

Ola walczyła ze wzruszeniem. Łzy ją dławily, ale całą siłą woli starała się zapanować nad sobą. Odpowiedziałaby na uściski pani Stefani, wydołała się z jej objęć.

— Droga pani moja! — przemówiła — dzieckiem już nie jestem, mam lat podobno dwadzieścia sześć i mogę, powinienam odpowiadać za siebie. Korzystał dłużej z twej dobroci dla mnie i gościnności, gdy mogło iść o własnych siłach, byłoby rzeczą niedogodą.

— Czynisz mnie i Reni największą krzywdę! — zawołała pani Stefania.

Na wspomnienie Ireny, silnym łukiem zarysowane brwi Oli, ściągły się chmurnie. Cała tkliwość, jaka przed chwilą opanowywała ją poczętą, ustąpiła miejsca uczuciu gorzkości.

— O, panna Irena — owała się głosem, któremu za głęboki nadawał akcent odrębny — panna Irena nie potrzebuje mnie wcale... Nadto różniłyśmy się zawsze w uczuciach i poglądach, aby...

Pani Stefania poruszyła się żywo.

— A, już wiem! — zawołała — to pewno z Renią jakieś nieporozumienie. Muszę ją zawołać. Chciała zadzwonić, lecz Ola powstrzymała ją energicznym ruchem.

— Zapewniam panią — rzekła — że między mną a panną Ireną żadne teraz nieporozumienie nie zaszło i że nie ona jest głównym powodem...

— A więc kto? — przerwała pani de Larjeac.

Nie mogło przypuścić, abyś dla kaprysu chciała mi wyrządzić taką przykrość, a siebie bez żadnej potrzeby narażać.

Nie dokończyła.

(Ciąg dalszy nastąpi).

czne sprawy. Grupa ma wstręt do wszelkiego przewodnictwa i żąda organizacyi federalistycznej. P. Küger bronił wobec wywodów Gebaunera taktyki stronnictwa, która przeszła już przez wiele prób i nie potrzebuje obecnie na razie żadnej zmiany. Mowca jednak wyraził również pogląd, że zbyt wielką wagę przywiązuję się do spraw politycznych; powszechne prawo wyborcze, jak doświadczenie innych krajów wskazuje, raczej zaszkodziło socjalistycznemu ruchowi niż pomogło, a w każdym razie nie ma takiej wartości, ażeby dla niego poświęcać jedność stronnictwa.

Dr Adler streszczając przebieg dyskusyi stwierdził, że w istotnych punktach wyszła na jaw zupełna zgodność wszystkich członków stronnictwa. Życzenia wyrażone przez poszczególnych mówców, mogą wejść w ramy programu i przy praktycznym postępowaniu taktycznym mogą być uwzględnione. Dr Adler na podstawie wyników dyskusyi przedstawił projekt rezolucyi, w której kongres oświadcza, że na przyszłość tak jak i dotąd stronnictwo będzie się trzymał hajnfeldskiego programu. Do programu, zdaniem Dra Adlera, można przyjąć jeszcze dwa dodatki: jeden, wyrażający życzenie zupełnego politycznego równoprawienia kobiet, i drugi, domagający się usunięcia wszelkich pośrednich podatków i zaprowadzenia progresywnego podatku dochodowego. Wnioski Dra Adlera przyjęto jednomyślnie. Ośmim delegatów opozycyjnych wstrzymało się od głosowań. Rezolucja projektowana przez p. Dolejsiego nie została nawet pod głosowanie poddana.

Referentem sprawy „organizacyi partyi“ był p. Pokorny z Wiednia, który proponuje następujący system: W poszczególnych miejscowościach mają być zamianowani mgówie zaństwa, którzy razem tworzyć będą organizacje obwodowe. Te wysła swoich reprezentantów do organizacyi krajowej. Kongres partyi na zadanie wybierać za rząd stronnictwa, który czuwa nad ogółem spraw, jest przed kongresem odpowiedzialny i podlega kontroli nie tylko każdego poszczególnego towarzysza, lecz także kontroli specjalnej komisyi wybranej przez kongres. Nad referatem Pokornego ożywiona wywiałaza się dyskusya.

Opozycyonista Bonuff zalił się, że w redakcyach pism socjalistycznych są ludzie, którzy odbierają wskazówki z Wiednia. — „Niezależnie“ Brückner obwinia zarząd stronnictwa o dyktatornę. Postępowanie, jakie wywołuje korupcye. Mowca życzy sobie konstytuowania politycznych grup w poszczególnych miejscowościach przemysłowych. Dr Adler czyni uwagę, że polityczne stowarzyszenia nieuczynne są dla organizacyi, ponieważ według ustawy o stowarzyszeniach nie mogą występować ze sobą w związki. Nieodzownie potrzeba jest jedna jedyna organizacya. Członkowie zarządu nie są dyktatorami lecz mandataryzmasi stronnictwa. — P. Grosse w imieniu delegatów wiedeńskich uzupełnia plan podany przez Pokornego, oraz rozwija i uzasadnia szczegóły. — P. Daczynski ze Lwowa uznaje konieczność tej organizacyi, ale życzy sobie pewnych wyjątków dla Galicyi z powodu odrębnej sytuacji tego kraju. — P. Dolejsi twierdzi, że według projektu Pokornego stronnictwo będzie przedstawiało obraz republiki z księciem na czele. Należy zapobiedz przełożnemu wpływowi poszczególnych osób, oraz zmienić siedzibę i członków zarządu.

Zresztą większa część mówców zaakceptowała w całości projekt organizacyi, przedłożony przez Pokornego i Grossego. Projekt ten między innemi postanawia: Towarysz stronnictwa nie może należeć do żadnej burżuazyjnej partyi i w jej interesie działać. Kongresy odbywają się regularnie co dwa lata. Nadzwyczajne kongresy mogą się odbyć tylko za zgodą większości organizacyi krajowych. Kongres na obradować i postanawiać o wszystkich obchodzących stronnictwo sprawach. Kongres wybiera reprezentacyę partyi złożoną z 9 osób, która ma czuwać nad sprawami stronnictwa. Kongres oznacza następnie komitet kontrolujący, którego wybór przekazany będzie jedaej z organizacyi krajowych. Konferencya krajowa może znieść postanowienia konferencyi powiatowej, kongres zaś postanowienia konferencyi krajowej. — Kongres przyjął znaczną większość ten plan organizacyi, poczem przystąpił do wyboru członków zarządu partyi. Wybrani zostali: Dr Adler, Reumann, Popp, Dr Ellenbogen, Pokorny, Hüger, Schrammel, Pressl i Nevoli.

Sprawy krajowe.

Lwów 20 czerwca.

(Sankeye uchwał sejmowych o koncesyach mytniczych).

(X) Najwyższem postanowieniem z d. 30 maja udzielił Najj. Pan sankeyi uchwałom powziętym przez Sejm, którym zezwolono na pobór następujących opłat mytniczych:

Wydziałowi powiatowemu w Skalice na rzecz utrzymania drogi gminnej Grzymałów-Sorokotrembowia. — Radzie powiatowej w Wadowicach od mostu na rzece Skawie przy drodze powiatowej wadowicko czernichowskiej i od mostu na rzece Skawie w Zembrzycach. — Radzie powiatowej w Podhajcach na drodze powiatowej podhajacko-haliickiej. — Radzie powiatowej w Mielcu od mostu na Nowym Bruiu w Zlempnowie. — Radzie powiatowej w Gorlicach na drogach komunikacyjnych Ropa-Wysowa, Biecz Golanka i Libusza-Lipniki. — Radzie powiatowej w Kamionce strumilowej od mostu powiatowego na rzece Peltwi w Busku. — Radzie powiatowej w Ropczycach od mostu powiatowego na rzece Wielopolce. — Radzie powiatowej w Dolinie od mostu powiatowego na rzece Siwce przy drodze dojazdowej do dworca kolejowego w Krecchowicach. — Radzie powiatowej w Starem-mieście od mostów na drodze powiatowej Topolnica-Turze i Terszów-Lawrów. — Radzie powiatowej w Żółkwi od mostu powiatowego na rzece Racie w Mostach wielkich. — Radzie powiatowej w Wieliczce na drodze powiatowej wielicko-gdowskiej i od mostu powiatowego na rzece Stradomec pod Zegarowicami. — Radzie powiatowej w Mościskach na drodze powiatowej bodynisko-samborskiej i od mostów powiatowych na rzece Wiszni w Podgaci i Slomiance. — Radzie powiatowej w Brzozowie na drodze powiatowej brzozowski-rymanowski z odnogami do Krościenka i brzozowsko-domaradzkiej. — Wydziałowi powiatowemu w Złoczowie i Kamionce Strumilowej, jako władzom zarządzającym, na rzecz utrzymania drogi bitej Krasne-Gliniany. — Obszarowi dworskiemu w Maryampolu od przewozu przez rzekę Dniestr. — Gminie

wspólnie z obszarem dworskim w Łnbach od mostu na rzece Ilmece. — Obszarowi dworskiemu w Wołczyńcu od mostu na rzece Bystrzycy.

KRONIKA.

Kraków 21 czerwca.

— JE. p. Minister Zaleski odjechał wczoraj o godzinie 3 po południu z Krakowa do Wiednia. Na dworcu pożegnali p. Ministra: p. delegat Laskowski i dyrektor policyi Dr Korotkiewicz.

— JE. p. Namiestnik hr. Badeni powrócił wczoraj rano z Krakowa do Lwowa, a dziś wyjeżdża do Brzeżan, w celu lustracyi tamtejszego starostwa. W podróży tej towarzyszyć będzie p. Namiestnikowi szef biura prezydyalnego, p. starosta Mauthner.

— Na Wystawę Zjedd. Tow. Przyj. Sztuk pięknych nadeszły: Biernackiej „Portret mężczyzny;“ Družbackiej „Studium w stroju średniowiecznym;“ Heleny R. „Rusinka;“ Grabińskiego „Motyw z Pienin;“ Koniuszki „Wieczór na Kazimierzu;“ Schnarbacha „Kopanie ziemniaków;“ Stasiaka „Poranek i „W maju;“ Świerżewskiego „Z naszych okolic;“ Karmanskiego „Dwa krajobrazy,“ pastele; Tondosa „Z pod pałacu Dożów widok na Riva Schiavoni“ akwarella.

— Z Koła artystyczno-literackiego. Zapowiedziany na środę d. 22 b. m. rant na przyjęcie artystów operetki lwowskiej oddłony został do piątku dnia 24 b. m.

— Wianki. Towarzystwo gimnastyczne „Sokoł“ urządza i tego roku obchód „Wianków.“ Odbędzie się one we czwartek dnia 23 b. m. W program wchodziły wyścigi oddziału wioślarskiego „Sokoła,“ śpiewy chóru „Sokoła,“ wreszcie ognie sztuczne. Rozlepione po rogach ulic ogłoszenia zawierają bliższe w tej mierze szczegóły.

— Zareczynny. W ubiegłym tygodniu odbyły się w Zakopanem zareczynny p. Dra Alfreda Blumenstoka, docenta Uniwersytetu Jagiellońskiego, z p. Zofią Spasowiczówną, córką rzeczywistego radcy stanu w ministerstwie poczt w Petersburgu p. Cypryana Spasowicza i Natalii z Naborowskich. Narzeczona jest synowicą p. Włodzimierza Spasowicza.

— Dyrekeya gimnazjum św. Anny donosi nam, iż w przesłanym nam wczoraj komunikacie o wyniku egzaminu dojrzałości zaszły przy przepisywaniu pomyłki, które należy sprostować w ten sposób: Egzamin odbywał się od 7 do 18 b. m.; p. Lebidzki Jan złożył egzamin z odnaczeniem, dalej złożył egzamin pp.: Czajkowski Antoni (nie Jan), Parzyński Jan (nie Paszyński), Romiszowski Adam (nie Romikowski) i Stanisław Starzyński (nie Sterzyński) z odnaczeniem.

— Filia tutejsza komitetu wystawy przemysłu budowlanego we Lwowie odbyła wczoraj posiedzenie pod przewodnictwem wiceprezesa p. dyrektora Rottera. Na posiedzeniu zastanawiano się nad pismem komitetu lwowskiego, żądającym wyznaczenia sze stroy filii delegatów do jury. Po dłuższych obradach uchwalono odroczyć wybór delegatów na czas po dniu 1 lipca b. r., to jest do chwili, gdy upłynie termin zgłaszania i gdy wiadomem będzie, którzy z przemysłowców wezną udział w wystawie, żaden bowiem z wystawców nie może być jurorem. Dalej uchwalono zwrócić się do komitetu lwowskiego z przedstawieniem, ażeby zmniżył opłatę placowego dla wystawców z poza obrębu Lwowa z uwagi na większe wydatki, jakie oni ponieść muszą w porównaniu z wystawcami lwowskimi. Przedstawienie w tej mierze dziś odejdzie do Lwowa.

— Dom akademicki. Na rzecz budowy domu akademickiego złożono w ciągu miesiąca kwietnia i maja b. r. do rąk skarbnika obywatelskiego komitetu p. dyr. Słęka następujące dary i składki:

A) Od władz autonomicznych i instytucyj finansowych: Magistrat m. Białej 111 złr. 70 ct., Rada m. Krakowa 100 złr., Kasa oszczędności m. Stanisławowa i Tow. zaliczkowe w Jarosławiu po 50 złr., Wydział powiatowy w Tarnobrzegu 36 złr., Dyrekeya Tow. zaliczkowego w Brzozowie 25 złr., Prezydum Izby adwokackiej w Krakowie ze składek 24 złr., Magistrat w Nowym Targu ze składek 15 złr. 35 ct., Magistrat m. Wieliczki 14 złr. 50 ct., Rada powiatowa myślenicka, Magistrat m. Skawiny i Stowarzyszenie pożyczkowe w Jordanowie po 10 złr., Magistrat m. Czortkowa 8 złr., Magistrat m. Gorlice 6 zł., gmina Brzozów 5 złr., Kasa zaliczkowa w Maryampolu 3 złr., Zwierżchność gminna podhajecka 2 złr., Przełożństwo obszaru dworskiego w Uliuku przez Radę powiatową rawską 1 złr.

B) Na listy składkowe zebrał i nadesłał następujący pp.: Hr. Adamowa Potocka 143 złr., Dr K. Neumann w Gorlicach 75 złr., Dr Antoni Papieski w Stryku 72 złr. 20 ct., Stanisław Kluczycki w Krzeszowicach 65 złr., nadinżynierowa C. Sarowa 64 złr., Wł. Floryński w Pradze 53 złr. 10 złr., X. Y. w Ożesztowicie 51 złr. 81 ct., St. Klobassa Trzecki i Dr Panther w Wiedniu po 50 złr., St. Ostasewski w Klimkowie i Drowa Trzebička po 46 złr., X. Y. z Warszawy i Dr Józef Zaczynski z Adryanopola po 43 złr. 50 ct., prof. Krzymuska 36 złr. 45 ct., Dr B. Jaworski w Zaleszczykach 36 złr., Dr Mach w Kachenzdzie 33 złr., prof. J. Kallenbach we Fryburgu 31 złr. 56 ct., R. Walter 29 złr. 40 ct., Dr Fr. Zakrejs we Lwowie 29 złr., Kozubowski 28 złr., Al. Czechówna w Krakowie 26 złr., Dr H. Lic w Brzozowie 24 złr., 20 ct., Dr K. Zgórski w Tarnopolu 21 złr. 50 ct., K. Witkowski, Dr T. Bąkowski, Muszłilowa i Dr A. Kochanowski w Czerniowcach po 20 złr., Dr J. Rettinger 20 złr. 35 ct., radca Piotrowski i Dr W. Opolski we Lwowie po 18 złr., Dr E. Koerner w Monasterzyskach 16 złr. 50 ct., prof. Dr K. Fierich 15 złr., Dr Wypiański w Sokalu 14 złr., Dr M. Mosler w Borszczowie 13 złr. 90 ct., H. Frycz 12 złr. 52 ct., Z. Kowalski 12 złr. 20 ct., radca L. Turnan, J. Goebel i F. Gralewski po 12 złr., prof. Dr Wierzejski 11 złr. 50 ct., Dr M. Płucinski i Dr St. Mikolajski po 11 złr., Dr Malinowski w Dobeczach 10 złr. 50 ct., St. Żaba, W. Głowacki, W. Redyk i Dr Ciniela w Cieszynie po 10 złr., Dr Wł. Saborowski i Dr Wł. Piasiewicz w Kołomyi po 8 złr. 60 ct., Dr J. Przesmycki w Gorlicach 8 złr. 50 złr., Dr Jana i J. Federowicz po 8 złr., X. Y. w Starzanch 7 złr. 35 ct., Dr J. Rosner we Lwowie i Dr J. Millerowicz w Koźlowie po 7 złr., Wanżkowiczowa w Krakowie 62 złr. 40 ct., Dr W. Cymbler w Żabnie i Dr J. Kurasiewicz w Rozdole po 4 złr.

— Podgórze 20 czerwca. Najj. Pan postanowieniem z d. 23 kwietnia b. r. zezwolił na utworzenie wyższego gimnazjum państwowego w Podgórzu z polskim językiem wykładowym, wskutek czego też w d. 1 września b. r. otwartą zostanie pierwsza i druga klasa tegoż gimnazjum. Wpisy przedwakacyjne do I i II klasy gimnazjum podgórskiego odbywać się będą w gimnazjum III w Krakowie, począwszy od 27 czerwca r. b. w godzinach przedpołudniowych od 10 do 12 i popołudniowych od 3 do 4, a egzamina wstępne do klasy I rozpoczną się dnia 30 czerwca

br. o godzinie 3 po południu, zaś wpisy i egzamina wstępne powakacyjne odbędą się już w biurze dyrektora gimnazjum w Podgórzu. Przy wpisie złożone należyte tytułem wpisowego 2 złr. 10 ct., tudzież 1 złr. na środki naukowe. Otworzyć się mające gimnazjum w Podgórzu uczyni zadosy życzeniem nie tylko mieszkańców m. Podgórza, lecz także w większej części okolicznych miast, miasteczek i wsi, raz z powodu mniejszej opłaty szkolnej niż w Krakowie, a powtórze, że utrzymanie dzieci w Podgórzu będzie tańsze, a nawet dożór nad uczniami w pewnej mierze, może być skuteczniejszy, aniżeli w większem mieście.

— Ruska „Narodna rada“ we Lwowie wniosła, jak donosi *Diło*, przedstawienie do prezydium c. k. Rady szkolnej krajowej, w którym uskarża się na uposiedzenie języka ruskiego przez inspektorów okręgowych i na konferencyach nauczycielskich okręgowych i uprasza, aby prezydium Rady szkolnej krajowej wglądło w tę sprawę i poleciło Radom szkolnym i inspektorom okręgowym traktowanie języka ruskiego na konferencyach nauczycielskich stosownie do zasad dydaktyki i liczby szkół z językiem wykładowym ruskim we wschodniej części kraju.

— Hałyckaja Ruś, organ moskalołiów galicyjskich, poświęca obszerny artykuł „odgłosom uroczystości sokolskich“ we Lwowie, przyczem podaje obszernie streszczenie naszego artykułu wstępnego, poświęconego zachowaniu się niektórych „Sokołów“ czeskich we Lwowie i w Nancy. W dalszym ciągu podaje *Hałyckaja Ruś* dosłownie list Dra Pippicha i uwagi nasze, poczynione do tego listu. W końcu redakcyja tego dziennika pisze: „Co się tyczy Czechow, a w pierwszym rzędzie Dra Pippicha, ty my w swoim czasie zwracaliśmy uwagę na jego błąd, polegający na tem, że witając „Sokołów“ na dworcu kolejowym we Lwowie, wyraził się, iż wstąpił na ziemię polską. To wyrażenie zabolalo nas i my stłyszeliśmy osobiste i ust Czechow, towarzyszy Dra Pippicha, ubolewania i przepaszanie z tego powodu. I my przebaczyliśmy Drowi Pippichowi jego błąd, ponieważ zadowolniliśmy się komunikatem, wprawdzie bezimiennym, niepodpisanym przez Czechow w *Dile*, iż Dr Pippich napałd ziemię naszą „polską“ ze zbytecznej grzeczności dla Polaków. Jednakże wobec oświadczenia Dra Pippicha w *Czasie*, w którym obala komunikat *Diła* i ponownie nazywa Lwów i Galicyę „polską,“ mamy podstawę nazwać to wyrażenie się nie już błędem, lecz beztaktownym wybrkiem względem ruskiej ludności w Galicyi, bez względu na to: czy on pochodzi z ignorancyi Dra Pippicha, czy też z chęci przebiegania *Czasu*. Zresztą, dla ludności ruskiej obojętnem jest zdanie Dra Pippicha, ponieważ swem uporczywem nazywaniem ziemi ruskiej „polską“ nie jest on w stanie spolszczyć Rusi galicyjskiej. W każdym razie żałujemy, że zachowanie się Dra Pippicha zmusza nas do wystąpienia chociażby tylko przeciwko jednemu synowi ziemi czeskiej, mającej tak znakomitych słowiańsko-czeskich patriotów, jak Gregrowie, Vaszaty, Podlipny.“

— Ruskie Towarzystwo gimnastyczne „Sicz“ powstaje we Lwowie. W skład komitetu, zajmującego się organizacyą tego towarzystwa, wchodzi pp.: Baz. Nahirny, jako przewodniczący, Włodz. Lawrowski, jako zastępca, S. Jaryczewski, jako sekretarz, Mik. Suchiewicz, Stadniczenko, Zgórski i Dr Kułaczkowski. Na sobotniem posiedzeniu komitetu uchwalono dla ruskiego towarzystwa gimnastycznego noszenie stroju kozackiego.

— Tragiczny wypadek wydarzył się onegdaj we Lwowie. Tamtejszy urząd telegraficzny otrzymał w nocy z soboty na niedzielę depeszę, adresowaną do p. Karola Marjana, dzierżawcy mlyna na Wulce. Z depeszą tą wysłano o godzinie 12 tej w nocy na Wulkę prowizorycznego woźnego, Jana Mizumskiego. Dom, w którym mieszka p. Marjan, otoczony jest niskim parkanem, przez który woźny musiał przeleść. Dostawszy się w ten sposób na podwórze, Mizumski, gdy się przekonał, że drzwi są zamknięte, zapukał do okna. Za kilka chwil rozległ się strzał i Mizumski, ugodzony kulą w głowę, padł na ziemię. I znów zrobiła się cieża; dopiero nad ranem, niewysłędzone dotychczas indywidua, zabrawszy śmiertelne ranne mu zegarek i pugilares, zawlokły go aż do ogrodu przy ulicy Kopernika pod L. 23, zgład go zabrał żołnierz policyjny i w doróże zawiązał do urzędu telegraficznego, a następnie do szpitala głównego. I cóż się stało? Oto przed dwoma dniami okradziono p. Marjana. Obawiając się widocznie ponownej wizyty rzemieśmisków, zaopatrzył się on na ich przyjeździe w rewolwer. Gdy więc woźny w nocy zapukał do okna, p. Marjan porwał za broń i wypalił. Co się dalej stało — wyjaśni dochodzenie policyjne. Stan Mizumskiego jest beznadziejny, gdyż kula nadwerczyła mózg. Biedny człowiek, który padł ofiarą ciężkiej swej służby, pozostawia niezaspokojoną żonę. Karola Marjana uwieziono najszybciej. Depesza, którą mu miano doręczyć, zawierała wiadomość, iż ojciec przybywa do Lwowa. Doręczył mu ją dopiero naza jutro rano drugi woźny.

— O kłękach elementarnych dochodzą z kraju następujące doniesienia: W powiecie kolbuszowskim od dnia 6 b. m. począwszy, ciągle panowały burze, ulewy i grady. Najwięcej ucierpiały gminy: Sokółów, Turza i Trzebusha, po dwakróć gradem nawiedzone. Szkodę wskutek wylewu zgłosiły gminy: Ostrowy-tuszowskie, Trześń, Wilcza Wola, Wola ranżowska i Siedlanka. Miasteczko Kolbuszowa po dwakróć nawiedzona została wylewem rzeczki Nilu, która zalała nie tylko położone grunta i gościniec powiatowy Kolbuszowa-Majdan. Szkody w mostach i w torze drogowym wynoszą do 7.000 złr. Wobec panującego ciężkiego przednwoju i tych kłesk, położenie ludności w powiecie kolbuszowskim bardzo przykre.

Z pilźnieńskiego powiatu donoszą, że gmina Dąbie ucierpiała skutkiem wylewu wód. Likwidacyę szkód zarządzono.

Grad zniszczył ziemniopły w gminach: Sassów, Poboczy i Lackie małe w pow. złoczowskim. Wielkie szkody zarażdyła grad i oberwanie się chmury w Jeleniu, w powiecie chrzanowskim, zniszczywszy wszelkie ziemniopły. W Ciężkowicach i Kościelcu drogi porzywane, a na wielu polach w tym powiecie pojawiły się muszki, które obsadły cały jęczmieniem i owsem zasiane. Rodzaj muszek nieznamy i dopiero pierwszy raz w tych stronach widziany.

Niezwykłe też ucierpiał od gradobicia gminy Głów i Niedomice w powiecie tarnowskim, a starostwo udao się do Namiestnictwa z prośbą o udzielenie tym gminom bezwarotnych zapomóg.

— Bochnia 20 czerwca. (T.) Nieszcześnie zawsze chodzi gromadnie, mówi ludowe przyszło. I rzeczywiście przyszło to sprawdziło się zanađo dotkliwie na gminach Buczków, Dąbrówka, Borek, części Okulie, Rzeszawy i Ostrowa, w powiecie bocheńskim położonych. Nie dość bowiem, że w r. 1891 dotknął te gminy zupełnie nieurodzaj, tak iż prawie cała ludność już od listopada r. z. żywność potrzebną do życia i zboże na zasiewy kupować musiała, a już znowu dnia 15 b. m. w gminach tych spadł grad, który wszystkie plony, mianowicie żyt, pszenice, jęczmiona, owsy, boby, grochy wybił, a jest nadzieja,

że tylko ziemniaki może się jeszcze opuszczać. Siła gradu była bezprzykładną w tej okolicy: wszystkich drób, mianowicie gęsi, kaczki, kury, które grad zastał w polu, pozabijane, zwierzęta pokaleczone. Toż samo i z ludźmi się stało. Syn 13 letni Jana Stoniny, gospodarza z Dąbrówki, pasąc bydło, prawie śmiertelnie poraniony, leży chory bezprzytomny; Anna Baniak, gospodyni z Dąbrówki, gradem uderzona, została pokrwawioną i bezprzytomna na ziemię upadła.

Tensam los, co drób, spotkał także ptactwo polne. Z drzew gałązki, wyżej ½ cala grube, jakby nożem zostały obcięte, a sam pisażyce widział strzechy w domach od gradu podziurawione i poprzębiane. Kłęska ta, jakkolwiek miejscowa, jest jednak nader znaczna, a miejscowej ludności należałoby rychło przyjść z pomocą, by mogła pola gradem spustoszone nanowo zaozać i jeszcze tatarak zasiać; każdy dzień zwłoki jest niepowetowana strata. Na kredyt prywatny miejscowa ludność, pozbawiona wszelkich zasobów i pieniędzy, a nawet zadłużona, liczyć nie może, bo nikt jej nie nie pożyczcy, gdyż wierzyteliowi nie może przyszeć, że mu z nowego, t. j. po zbiorach odda, gdy zboże wymłóci i sprzeda. Pomoc, jeżeli nie państwu, to krajowa, a choćby powiatowa, lecz zbiorowa jest zatem bezwzględnie dla tych gmin gradem dotkniętych konieczna i niezbędna.

— Grad spadł dnia 15 b. m. po południu wielkości kurzego jaja i zniszczył plony w gminach i na obszarach dworskich: Niecieczy, Podlesiu Dębowym, Konarach, Żabnie, Wielopolu, Gorzycach, Olesnie, Adamierzu, Czyżowie i Sieradzy, w powiecie dąbrowskim.

— Z Sambora donoszą: D. 18 bm. zmarł w Samborze były dingoletni prezes tutejszej Rady pow. Dr Karol Pawliński. Obrząd pogrzebowy odbył się dzisiaj. Zamiast wieńca na trumnę uchwalił Wydział powiatowy zamówić w kościele OO. Bernardynów w Samborze dnia 30 b. m. żałobne nabożeństwo i zaprosić na takowe członków reprezentacyi powiatowej, pp. przełożonych obszarów dworskich i wszystkich reprezentacyę gminne, oraz przesyknąć z funduszów powiatowych kwotę 25 złr. dla Tow. pomocy naukowej w Samborze.

— Przemysł naftowy. W Harkłowy odbyło się d. 15 b. m. przy licznym udziale publiczności poświęcenie świeżo założonej kopalni ropy na chłopskich gruntach (już trzeciej z rzędu), kosztem p. Wiktora Zrękiego-Kłobasy i księcia Lubomirskiego urzędowanej.

Na terenie naftowym w Potoku, w sąsiedztwie szybu Sroczynskiego, w szybie XVII, wierconym przez hanowersko gal. gwarectwo naftowe w Krośnie, pod dyrekeyą inżyniera Juliana Timofiewicza, nastąpił wczoraj olbrzymi wylub ropy. Donosi o tem *Gazeta Narodowa*.

— Mianowania. Namiestnictwo zamianowało komisarzami nadzoru kotłów parowych inżyniera Klemensa Lewickiego w Białej dla powiatów: białskiego, wadowickiego i żywieckiego; inżyniera Władysława Adamczyka w Sanoku, dla powiatów: brzozowskiego, liskiego i sanockiego; inżyniera Henryka Stoją w Brzeżanach, dla powiatów: brzeżańskiego, podhajeckiego, przemysłańskiego i rohatyńskiego: adjunkta budownictwa Stanisława Borelowskiego dla powiatu nowosadeckiego.

P. Namiestnik jako prezydent krajowej dyrekeyi skarbu, zamianował konieptistów Dra Wincentego Bałabana, Dra Józefa Muczkowskiego, Dra Tadeusza Bujaka i Dra Dymitra Czypczara adjunktami galicyjskiej prokuratury skarbu.

— Dar. Najj. Pan udzielił z prywatnej swej skatuty gminie Duńkowice, w powiecie jarosławskim, na restauracyę cerkwi zapomogi w kwocie 50 złr.

— Z armii. Cesarz zarządził przeniesienie majora Emila Versach-Hadamar z 80 p. w stan czynny obrony krajowej. Kapitan Wacław Fiala przy 10 p. otrzymał wyrazy najwyższego zadowolenia w uznaniu szczególnie znakomitych zasług, położonych przy układaniu map wojkowych. Kapitan audytor I klasy, Antoni Simek, z sądu garnizonowego w Banialuce, przeniesiony został do Lwowa. Do rezerwy przeniesiony został lekarz 57 pułku piechoty, Dr Józef Friedberg, z przeznaczeniem do szpitala garnizonowego Nr 3 Przemysłu. Urlop roczny z pensą otrzymał porucznik 30 pułku piechoty, Franciszek Stormke.

— Jubileusz Ojca św. Z Buczacza piszą: Celem uczczenia biskupiego jubileusza Jego Świątobliwości Leona III, zawiązał się w Buczaczu komitet dla do prowadzenia do skutku polsko-ruskiej pielgrzymki do Rzymu we wrześniu 1893 r. Dotychczas zgłosiło się przeszło 100 uczestników, między którymi 14 księży grecko-kat., 11 łacinich, kilku z okolicznej szlachty, urzędników, lekarzy, reszta zaś lud miejski i wiejski. Ludzimi, którzy myśl tę podnieśli, udao się naklonić tutejszego kanonika i dziekana X. Stanisława Gronnickiego, by stanął na czele tej pielgrzymki. Myśl powołania X. Gronnickiego, by hetmanil tej drużynie, uważamy za bardzo szczęśliwą. Dzielnego pomocnika w tej mierze znalazł X. dziekan w osobie kapelana Niepokalanek w Jawłowcu X. Tomaszewskiego.

— Nowy prezes teatrów warszawskich. *Warsz. Dzieniemy* pisze: Z wiarogodnego źródła styszyliśmy, że w miejsce generał-majora Palicyna, pełniącym obowiązki prezesa warszawskich teatrów rządowych mianowany zostaje starszy urzędnik do szczególnych poruceń przy generał gubernatorze warszawskim, pułkownik A. A. Karandiejew, który też w tych dniach obejmie pomieniony urząd.

— Z Wilna donoszą do *Kraju*, że X. kanonik Harasimowicz, członek kapituły wileńskiej i b. admirał porucznik dyceyji, powrócił do Wilna dnia 23 maja po kilkuletnim pobycie w gubernii wologodzkiej (do kąd był wysłany).

— Koncert Paderewskiego w londyńskiej St. James Hall odbył się dnia 14 b. m. z niesłychanem powodzeniem. Już odegranie fantazy chromatycznej i fugi Bacha wywarło silne wrażenie, które zmieniło się w entuzjazm po drugim numerze programu t. j. po rondzie A-moll Mozarta. (Jestto to samo rondo, które przed kilku laty grał w Krakowie Rubinstein). Entuzjazm publiczności siedł *crescendo*, a gromkie oklaski odzywały się po Beethovenowskiej sonacie C-moll (op. 111), Impromptu Schuberta, etudzie Schumanna według Paganiniego, preludzie i etudzie Chopina, tudzież nokturnie własnym Paderewskiego. Publiczność formalnie zmusiła artystę do dodatków. — Wspaniałe odegranie 12 ej rapedyi Liszta wynagrodziło sownie publiczność, która wywoływała Paderewskiego tak długo, aż dyrektor Mayer wyszedł na estradę i oznajmił, że Paderewski odjechał już do domu. Dochód z koncertu wynosi 1.200 funtów.

— Znany anarchista Most wstąpił podobno do amerykańskiej armii zbawienia. Jeśli wiadomość prawdziwa — podaje ją *Figaro* — to widocznie Most pragnie zupełnie zerwać ze swoją przeszłością.

— Nekrologia. Katarzyna Fuchsowa, wdowa po kupcu, obywatelka znana i w naszym mieście ciesząca się w szerokiach kołach wielkim szacunkiem i sympatją, zmarła tu dziś w 68 roku życia.

Repertuar teatru lwowskiego w Krakowie.

We środę 22 b. m.: *Mikado*, operetka w 2 aktach Artura Sullivan'a.

We czwartek 23 b. m. po raz trzeci: *Deiżń i noc*, opera komiczna w 3 aktach Lecoc'qua.

W sobotę 25 b. m.: *Don Cesar*, operetka w 3 aktach A. Dellingera.

W niedzielę 26 b. m.: *Ptasznik z Tyrolu*, opera komiczna w 3 aktach Zellera.

— Dnia 20 czerwca pochmurno, po południu mały deszcz; termometr od +13·8 doszedł do +23·5 Cels. Barometr idzie w górę; o godzinie 7-mej rano dnia 21 czerwca stan jego był 742·5 mm, termometr —17·4 C. Wiatr zachodni.

We środę dnia 22 czerwca św. Paulina bisk. i Konsorecyi.

Ruch artystyczny i umysłowy.

Sprawie naszego szkolnictwa poświęcił osobną rozprawę p. t.: „Ruch naukowo-literacki szkół wyższych galicyjskich w ostatnich 25 latach,“ prof. Antoni Karłowiak w czerwcowym zeszytcie *Przeglądu Powszechnego*. Poczuwamy się do miłego obowiązku zwrócenia uwagi czytelników na tę zajmującą pracę. Jest to szereg uwag, spostrzeżeń, poglądów i postulatów, skreślonych fachowo przez nauczyciela, który nie tylko zebrał wiązanekę doświadczeń, ale jest człowiekiem myślącym, wykształconym, przejętym zapałem do nauki i do sprawy pedagogii, a natchnionym gorącą miłością młodzieży oraz duchem na wskróś obywatelskim i patriotycznym. Przechodzi on kolejno dzieje nauczycielstwa galicyjskiego i zastanawia się nad warunkami, pobudkami, hasłami i środkami pracy naukowo-literackiej w łonie tego nauczycielstwa, od epoki, kiedy na objawy pracy takiej wiadze szkolne niezbyt chętnem patrzyły okiem, aż do naszych czasów wjejącego z góry prądu dawnym zaprętrianiom wprost przeciwnego, daje obraz ruchu naukowo-literackiego, zawartego w rozprawach, dodatkowych do programów gimnazyalnych, stwlerdza błogie skutki działalności Tow. nauczycieli szkół wyższych, objawiające się zarówno w peryodycznym organie jego p. t.: *Museum*, jak i we wprowadzonych dzięki jemu w życie wydawnictwach, jak: *Biblioteka klasyków łacińskich i greckich*, *Biblioteka pisarzy polskich i obcych dla młodzieży*, *Biblioteka pedagogiczna*. Obszerniej wreszcie rozbiiera doniosłą sprawę podręczników szkolnych. Jako wynik całego roztrząsania stawia autor następujące postulaty: biblioteki szkół wyższych powinny mieć odpowiednie uposażenie, a przy zakupnie nowych książek trzeba zaprowadzić system i program; za prace naukowe, drukowane w programach gimnazyalnych, winno być ustanowione honorarium autorskie; na te prace powinna Rada szkolna ogłaszać corocznie temata konkursowe, według pewnego planu i celu. Trzeba zachęcić profesorów uniwersytetu do współpracownictwa w *Museum*. Wreszcie należałoby urządzić wielką specjalną wystawę szkolnictwa polskiego, której program autor zakreśla i połączyć ją z wielkim zjazdem nauczycielskim, w rodzaju kongresów naukowych i literackich.

Błogostawiona Kinga, królowa i patronka Polski, przez Maryę Sandoz. Kraków 1892. Nakładem PP. Franciszkanek w Starym Sączu, w 8 ce, str. 64.

Dla uświetnienia 600 letniej rocznicy zejścia błog. Kunegundy wydała znana pod pseudonimem Podolanki panna Sandoz, autorka „Pieśni i obrazków“ o Sobieskim, Kochanowskim, Jadwidze, św. Wojciechu, Stanisławie, Janie Kantym i o Kalwaryi Zebrzydowskiej — niniejszą książeczkę. Zanim się do jej napisania zabrała, zwiędziła osobście bardzo uważnie kościół i klasztor starosądecki i notowała pilnie komentarze, jakie jej s. p. księżi Gweryk i inne zakonnie podają. Opowiadanie jej proste a wdzięczne, zgodne z prawdą historyczną, przepłatane jest udatnymi wierszami. Przy końcu dodane wierszem 3 legendy o błog. Kindze: Boża pszeniczka, Dunajec, Zameczek w Pieninach.

Niewielka ta książeczka znaleźć się powinna w ręku wszystkich, którym religijno-narodowe pamiatki są drogie. Skład główny w księgarni Gebethnera. — Cena 30 ct.

